Nu există nici prietenie şi nici dragoste acolo unde nu există respect şi sinceritate. (Anonim)



Dreptul



ISSN 1857-3185

VINERI

17 ianuarie

2014

Anul XIII

nr. 2 (501)

8 pagini – 4 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" din Moldova

Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: *Irina BUREA*, *Lilia DUMINICA*

Jurist: *Vitalie MODRÎNGĂ*

Redactor-stilizator: *Corina BERZOI*

Asistenţă computerizată: *Maria BONDARI*

Contabila: *Maria JOSANU*



Transparency International Moldova a evaluat Sistemul Naţional de Integritate: Parlamentul, Curtea de Conturi, Comisia Electorală Centrală

pag. 3



În 2014 Republica Moldova a preluat președinția GUAM

pag. 4



Ministerul Muncii atenţionează din nou cetăţenii privind respectarea regulilor de aflare în Rusia

pag. 5

Pirkka Tapiola: Asocierea cu UE poate schimba modul în care Moldova îşi gestionează viaţa

Şeful Delegaţiei UE la Chişinău, Pirkka Tapiola, este convins că Acordul de Asociere cu UE poate, cu adevărat, să schimbe modul în care Moldova îşi gestionează viaţa într-o economie globală, întrucît este posibil să aducă prosperitate, să vină cu noi locuri de muncă şi investiţii. Totuşi, acest lucru se poate întîmpla doar în cazul în care acordul va fi implementat. Despre aceasta a vorbit şeful Delegaţiei UE la Chişinău într-un interviu.

„Noi deschidem pieţele noastre pentru mărfurile moldoveneşti, însă piaţa UE este reglementată de un anumit set de reguli, standarde, principii – tot ce ţine de o societate de nivel înalt, cu un climat de investiţii foarte bun, reguli egale de joc, norme care ar proteja consumatorul", a subliniat şeful Delegaţiei UE.



Potrivit lui Pirkka Tapiola, este extrem de important să se continue lucrul pentru independenţa justiţiei, lupta împotriva corupţiei, aspecte de mare interes, nu doar pentru UE, ci şi pentru cetăţenii Republicii Moldova.

„Tranziţia întotdeauna durează în timp, dar cred că o modalitate importantă de a merge înainte pentru autorităţi este de a acţiona, astfel încît cetăţenii să vadă rezultate concrete. Şi chiar dacă nu se întîmplă multe peste noapte, e necesar să fie clară tendinţa, să se convingă că reformele se întîmplă, lucrurile se mişcă înainte – fapt ce ar demonstra că Moldova se află pe calea corectă", a spus oficialul.

Pirkka Tapiola a mai precizat că este optimist şi crede că moldovenii vor putea călători liber în UE. „Eu nu aparţin masei de persoane care opinează că fluxul migraţional va creşte ca urmare a liberalizării regimului de vize. Dimpotrivă, mă aştept să fie mai multă interacţiune, mai multe vizite reciproce, mai mulţi turişti moldoveni care vizitează UE. Experienţa a demonstrat că cei care vor să plece să muncească ilegal peste hotare, întotdeauna vor găsi o cale să o facă, fie că există un regim liberalizat de vize, fie că nu", a menţionat Pirkka Tapiola.

Şeful Delegaţiei UE la Chişinău s-a referit şi la conflictul transnistrean, subliniind că găsirea unei soluţii sustenabile pentru conflictul transnistrean este scopul-cheie al UE. Germania a fost deosebit de activă în acordarea sprijinului, fortificarea şi consolidarea încrederii între cele două maluri ale Nistrului, dar de asemenea, a avut rolul de lider al UE în formatul de negocieri „5+2". Pirkka Tapiola spune că UE trebuie să vadă mai multă acţiune în ceea ce priveşte identificarea unui interes comun, o depolitizare a conflictului şi încercarea de a identifica interesele comune dintre malul stîng şi cel drept ale Nistrului.

„Statele Unite susţin suveranitatea şi integritatea teritorială a Republicii Moldova"

Statele Unite susţin suveranitatea şi integritatea teritorială a Republicii Moldova şi dreptul acestei ţări de a-şi alege propriul drum, a declarat adjuncta şefului diplomaţiei americane, Victoria Nuland, răspunzînd unei întrebări referitoare la subiectul unirii cu România.

Reprezentanta Statelor Unite a mai spus în acest context că România trebuie să fie mîndră de sprijinul şi ghidajul oferite Chişinăului pe drumul său european.

Washingtonul este mulţumit de semnarea de către Republica Moldova a Acordurilor de Asociere şi Liber Schimb cu Uniunea Europeană, a mai adăugat înalta oficialitate americană, aflată într-o vizită de două zile în România, precizînd că Statele Unite acordă în continuare sprijin Republicii Moldova, Georgiei şi Ucrainei.

Victoria Nuland a mai spus că SUA au un agajament în România pentru a susţine presa liberă şi vor continua în această direcţie.

Principalul mesaj al diplomatei de la Washington a fost însă legat de independenţa justiţiei româneşti, în contextul în care, în ultima perioadă coaliţia de guvernămînt de la Bucureşti a încercat să submineze lupta cu marea corupţie.



Moldova va avea în curînd două consulate noi în Italia – la Milano şi Padova

Moldova va avea în curînd două consulate noi în Italia – la Milano şi Padova. Oficiile însă, vor presta un spectru restrîns de servicii consulare.

Acum cîteva luni, Guvernul a decis să închidă consulatul moldovean de la Bologna şi să deschidă în schimb, alte două oficii – la Milano şi Padova.

Potrivit ambasadorului, consulatele din Milano şi Padova vor deveni funcţionale în cel mai apropiat timp.

În prezent, moldovenii din Italia pot perfecta acte doar la Consulatul din Roma. Datele oficiale arată că în Italia sînt înregistraţi peste 170 de mii de moldoveni cu acte în regulă. Această statistică nu-i include însă şi pe cei care deţin paşaport românesc.

Flash

Sistemul care ar fi salvat sute de vieţi, acum şi în Moldova. Cum pot fi prevenite incendiile

Incendiile pot fi prevenite cu ajutorul detectoarelor de fum. Pornind de la această idee, pompierii au instalat alarme anti-incendiu în 33 de case din raionul Călăraşi, într-un proiect desfăşurat în premieră în Moldova. Pentru că într-o bună parte din cazuri victimele mor sufocate de fum, acum se speră că zgomotul produs de noul sistem le va salva.

Instalaţia detectează fumul. Sistemul reuşeşte să localizeze în timp util o sursă care ar provoca un eventual incendiu. Cele 33 de case au fost alese după cîteva criterii, printre care vîrsta înaintată a proprietarilor, persoane singure sau familii sărace. Un asemenea detector a fost instalat şi în locuinţa Valentinei Zgarvaci, care este invalidă de mai mulţi ani. Ea s-a confruntat, în urmă cu cîţiva ani, cu un mic incendiu în bucătărie, izbucnit de la o plită electrică defectă. Bătrîna spune că acum se simte mai în siguranţă.

Sistemul se instalează foarte simplu şi nu este costisitor.

Costul proiectului este de 10 mii de lei şi a fost realizat împreună cu autorităţile locale. Pompierii speră că proiectul va fi extins în fiecare localitate.

Moldova este pe locul 88 într-un clasament internaţional al binefacerilor

Republica Moldova este plasată pe locul 88 într-un clasament internaţional al binefacerilor.

Indicele a fost calculat în baza a trei indicatori: procentul persoanelor care fac acte de binefacere, a celor care se implică în proiecte de voluntariat şi a persoanelor care sînt gata să ajute un necunoscut.

Potrivit acestui clasament, Republica Moldova şi-a depăşit vecinii, România fiind clasificată pe locul 105, iar Ucraina - pe 102.

Datele companiei Gallup pentru anul 2013 scot în evidenţă şi faptul că în topul ţărilor care înregistrează cel mai mare număr al actelor de caritate sînt Irlanda, Marea Britanie şi Ţările de Jos.

Pe ultimele poziţii, în cadrul acestui clasament, sînt plasate Albania, Croaţia şi Grecia.

Studenţii moldoveni se vor putea înscrie într-un nou program de studii lansat de UE

Uniunea Europeană lansează în această lună un nou program educaţional peste hotare, la care vor putea participa şi studenţi moldoveni. Este vorba de programul „Erasmus +", ce urmează a fi pus în aplicare în perioada anilor 2014 -2020.

Programul va oferi o serie de oportunităţi studenţilor, cercetătorilor, cadrelor didactice şi instituţiilor de învăţămînt din întreaga lume, iar bugetul total al acestuia se ridică la 14,7 milioane de euro.

Astfel, tinerii interesaţi pot participa la programe de masterat, proiecte de consolidare a capacităţilor, programe comune de doctorat, programe de mobilitate de scurtă durată. Totodată, proiectul UE prevede şi acorduri interinstituţionale pentru învăţămîntul superior în contextul mobilităţilor.

Programul „Erasmus +" va oferi oportunităţi pentru mai mult de 4 milioane de persoane pentru studii, formare, experienţă de muncă şi activităţi de voluntariat peste hotare, se precizează într-un comunicat al Ministerului Educaţiei.

Studiu: În ce raioane ale Republicii Moldova se plătesc cele mai mari salarii

Salariaţii din municipiul Chişinău sînt cei mai bine plătiţi în R. Moldova. Lefurile acestora sînt cu mult mai mari decît ale celor care lucrează în alte raioane ale ţării. Potrivit Biroului Naţional de Statistică, salariul mediu al celor care lucrează în Chişinău constituie 4026 lei.

Capitala este urmată în topul celor mai bine plătite oraşe de Bălţi, unde angajaţii au în medie un salariu de 3552 lei. În raionul Rezina, salariul mediu este de 3282 lei, iar în Călăraşi - de 2967 lei.

Drochienii au avut salarii medii de 2903 lei, iar muncitorii din Basarabeasca - de 2886 lei. În Ungheni se plătesc salarii de 2896 lei, cu aproape o sută de lei mai mult decît în Anenii Noi (2792 lei).

În Orhei salariul mediu este de 2804 lei, iar în Soroca - de 2835 lei.

Cel mai prost plătiţi sînt locuitorii din Ştefan Vodă (2360), Leova (2398), Cantemir (2403), Teleneşti (2473).

Simbolurile SIS au fost modificate

Serviciul de Informaţii şi Securitate (SIS) al Republicii Moldova are noi simboluri corporative. Noile însemne au fost instituite în baza unui Decret emis de preşedintele Nicolae Timofti.



Conform Decretului prezidenţial, simbolurile corporative ale SIS urmează să fie înregistrate în Armorialul General al Republicii Moldova. De asemenea, a fost aprobat Regulamentul privind utilizarea simbolurilor corporative (stema, emblema şi drapelul) ale SIS.

Culoarea albastră (azurul) a scutului heraldic şi a pînzei drapelului (în drapel, de nuanţa culorii albastre din Drapelul de Stat al Republicii Moldova) este o culoare tradiţională prin care se identifică SIS, organ de stat specializat în domeniul asigurării securităţii statului. „Ea marchează ataşamentul faţă de tradiţie şi principiul continuităţii în apărarea intereselor statului şi ale cetăţenilor, deschiderea umană şi rămîne o chezăşie a activităţii utile şi conforme cu principiile societăţii civile. În heraldică, albastrul mai simbolizează fidelitatea şi perseverenţa şi este asociat cu azurul cerului, cu ideea de pace, de apartenenţă la civilizaţia europeană", se spune într-un comunicat al SIS.

Mobila principală a stemei este o stea cu opt raze de formă specială. Cele două raze verticale alungite ale astrului semnifică activitatea de informaţie şi contrainformaţie ca direcţii principale de activitate ale SIS.

Emblema Serviciului repetă ca formă, compoziţie şi semnificaţie mobilele scutului heraldic şi este destinată lărgirii cîmpului simbolic de aplicare.

Drapelul SIS a fost elaborat în baza stemei, prin metoda desfăşurării cîmpului heraldic în cîmp vexilar.

Astfel, prin modificările operate se tinde „către transformarea SIS într-o organizaţie mai uşor adaptabilă, puternic ancorată în organizarea pe baze noi a conceptului modern de „intelligence" care, prin definiţie, presupune dobîndirea, culegerea, procesarea, analiza integrată şi planificarea strategică a produsului informativ şi contrainformativ", se mai spune în comunicatul de presă al instituţiei.

Reformele iniţiate de guvernare vor fi în vizorul societăţii civile şi în 2014

Societatea civilă din Republica Moldova va monitoriza şi în noul an reformele în domeniul justiţiei şi acţiunile întreprinse de autorităţi în combaterea fenomenului corupţiei. Vicepreşedintele Consiliului Naţional pentru Participare, Antoniţa Fonari, spune că, în contextul semnării şi ratificării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, societatea civilă va trebui să facă publice rezultatele obţinute de către guvernare şi să „traducă" cetăţenilor sensul reformelor şi impactul acestora.



Antoniţa Fonari a spus că, în procesul de apropiere de Uniunea Europeană, guvernarea de la Chişinău a dat dovadă de cea mai bună comunicare cu societatea civilă, printre statele Parteneriatului Estic. Guvernarea ascultă societatea civilă, însă nu întotdeauna soluţionează problemele sesizate.

Societatea civilă are în continuare sarcina să le explice oamenilor ce înseamnă integrarea europeană. În Moldova încă mai persistă percepţia generală că procesul de integrare europeană înseamnă circulaţie în UE fără vize. De fapt, apropierea de UE presupune mult mai multe schimbări şi beneficii, dar şi un şir de obligaţiuni.

Vicepreşedintele CNP a subliniat că reformele iniţiate pînă în prezent în mai multe domenii au dus, deocamdată, doar la schimbarea sediilor unor instituţii şi atît. În acest context, societatea civilă va continua să monitorizeze implementarea reformelor, pentru că de acest lucru au nevoie în primul rînd cetăţenii Republicii Moldova şi mai apoi europenii.

A fi bătrîn în Moldova înseamnă să fii sărac

Cu o pensie de sub o mie de lei, majoritatea vîrstnicilor nu sînt în stare să achite agentul termic sau cheltuielile de lumină, iar peste noapte pot fi deconectaţi de la aceste servicii.

În Republica Moldova locuiesc 544 mii de persoane în vîrstă de 60 de ani. Mărimea medie a pensiei lunare constituie sub o mie de lei, iar valoarea medie lunară a minimului de existenţă pentru pensionari ajunge la 1300 lei. Victor Bîrcă, specialist la Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, afirmă că cei care primesc mai puţine surse necesare pentru existenţă beneficiază de un suport financiar în valoare de la 50 pînă la 90 de lei. Dar mai este o problemă, pentru că oficiile Băncii de Economii nu sînt amplasate în toate localităţile, aceştia trebuie să achite 10 lei pentru a se deplasa în alte regiuni.

Victor Bîrcă spune că CNAS va acorda plăţile prin intermediul oficiului poştal, după adoptarea în Parlament a unei modificări legislative.

„Este o sumă mult prea mică, pentru că 50 de lei este o ungere de ochi pentru bătrîni, doar să spună statul că nu ne-a ajutat", afirmă Claudia Cîrjă din Basarabeasca.

În studiul drepturilor omului autorităţile au răspuns la întrebarea cum Guvernul Republicii Moldova va face faţă unei politici de îmbătrînire a populaţiei. Opt din zece gospodării cu vîrstnici întîmpină greutăţi la achitarea agentului termic; patru din zece gospodării - la achitarea gazelor naturale şi circa ¼ din aceste gospodării întîmpină greutăţi la achitarea facturilor pentru energia electrică.

Prima casă de arest va fi construită la Bălţi

Autorităţile moldoveneşti intenţionează să construiască prima casă de arest. Construcţia edificiului va începe din luna februarie, iar instituţia va fi subordonată Departamentului Instituţiilor Penitenciare, din cadrul Ministerului Justiţiei.

Suprafaţa terenului destinat construcţiei casei de arest este de aproximativ 3,2 hectare. Pe lîngă perimetrul de pază, va fi construit şi un bloc alimentar, cu depozite agro-alimentare.

Necesitatea construcţiei casei de arest a apărut pe motiv că majoritatea instituţiilor penitenciare din ţară nu au posibilitatea deţinerii arestaţilor în regim iniţial, pe timp de 6 şi 9 luni, în sectoare izolate de restul deţinuţilor. Noua instituţie penitenciară va avea o capacitate de 650 de locuri.

Potrivit informaţiilor DIP, pentru deservirea tuturor raioanelor au fost identificate zonele Nord, Centru şi Sud, unde urmează a fi construite 3 case de arest. Casa de arest din Bălţi va prelua sarcinile de detenţie provizorie pentru zona Nordică a ţării. Celelalte case de arest vor fi construite ulterior.

Spania susţine anularea regimului de vize pentru cetăţenii Republicii Moldova

„Spania susţine anularea regimului de vize pentru cetăţenii Republicii Moldova". Despre aceasta a declarat Estanislao de Grandes Pascual, ambasador al Regatului Spaniei în Republica Moldova, cu reşedinţa la Bucureşti, la întrevederea cu preşedintele Republicii Moldova Nicolae Timofti.

Potrivit unui comunicat de presă, ambasadorul Spaniei a reafirmat sprijinul ferm al autorităţilor de la Madrid pentru aspiraţiile europene ale Republicii Moldova.

Estanislao de Grandes Pascual a salutat parafarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană şi şi-a exprimat convingerea că semnarea documentului, în 2014, va constitui un pas important în procesul de integrare europeană al ţării noastre.

Nicolae Timofti a reconfirmat voinţa politică a autorităţilor de la Chişinău de a realiza programul de reforme care vor permite Republicii Moldova ralierea la standardele şi valorile Uniunii Europene.

Ambasadorul Spaniei a anunţat despre inaugurarea, în curînd, la Chişinău, a unei filiale a Institutului Cervantes, care are drept scop promovarea limbii şi culturii spaniole.

În Moldova activează 33 de companii cu capital spaniol.

Transparency International Moldova a evaluat Sistemul Național de Integritate: Parlamentul, Curtea de Conturi, Comisia Electorală Centrală

Sistemul Naţional de Integritate (SNI) a fost evaluat de către Transparency International Moldova. Astfel, filiala moldovenească a organizaţiei anticorupţie a prezentat, recent, rezultatele analizei a trei instituţii ai SNI: Parlamentul, Curtea de Conturi, şi Comisia Electorală Centrală.

Scopul evaluării rezidă în identificarea punctelor slabe din cadrul legal şi practica funcţionării instituţiilor SNI, precum şi formularea propunerilor de consolidare a acestui sistem în vederea eficientizării prevenirii şi combaterii corupţiei.

Potrivit informaţiei Transparency International Moldova, caracteristicile evaluării includ: abordarea distanţată şi holistică a instituţiilor SNI, contrapunerea situaţiei *de jure* şi *de facto*, atitudinea constructivă, utilizarea diferitor surse de evidenţă, cum ar fi cadrul legal naţional; rapoartele şi cercetările organizaţiilor internaţionale, organismelor guvernamentale, think tank-urilor şi ale mediului academic; interviurile cu experţii-cheie.

Instituţiile sînt evaluate după trei variabile esenţiale pentru abilitatea de prevenire a corupţiei: capacitatea (în termeni de resurse şi statut juridic), guvernarea internă (cu accent pe transparenţa, responsabilitatea şi integritatea instituţiei), rolul în sistemul anticorupţie.

Aşadar, în ceea ce priveşte Parlamentul, experţii susţin că menţinerea credibilităţii devine o provocare pentru Legislativul ţării noastre. Credibilitatea redusă a Parlamentului, precum şi perceperea acestuia ca instituţie afectată sporit de corupţie, se datorează mai multor probleme, cum ar fi: ignorarea flagrantă şi repetată, de către Parlament, a exigenţelor procedurii legislative; reglementări insuficiente în partea ce ţine de transparenţa decizională a Parlamentului, precum şi punerea selectivă în aplicare a normelor existente în acest sens; reglementări insuficiente care ar asigura integritatea individuală a membrilor Parlamentului, precum şi ignorarea, în practică, de către Parlament, a problemelor legate de integritate; lipsa unor mecanisme eficiente care ar asigura executarea adreselor Curţii Constituţionale; punerea sporadică şi ineficientă în aplicare a instrumentelor de supraveghere a Guvernului; eventuala politizare a numirilor în funcţiile publice ale personalului din cadrul Secretariatului Parlamentului; necesităţile de instruire a personalului, care rămîn neacoperite financiar; reglementările insuficiente ce ţin de Biroul permanent al Parlamentului.

Întru remedierea situaţiei la capitolul respectiv, specialiştii propun: modificarea cadrului legal existent, numirile în funcţiile publice ale personalului din cadrul Secretariatului Parlamentului urmînd a fi făcute de către secretarul general al Parlamentului; acoperirea necesităţilor de instruire a personalului; elaborarea şi aprobarea unui Regulament al Biroului permanent al Parlamentului, care ar asigura transparenţa acestui organ; punerea în aplicare plenară şi corespunzătoare, de către Parlament, a reglementărilor ce ţin de procedura legislativă, inclusiv la numirile în funcţii; îmbunătăţirea Legii privind transparenţa în procesul decizional, în partea ce ţine de încălcări şi sancţiuni, precum şi completarea Regulamentului Parlamentului cu norme mai cuprinzătoare privind transparenţa decizională; eficientizarea modului de asigurare în practică a transparenţei procesului decizional parlamentar (înregistrarea electronică a prezenţei deputaţilor la şedinţele în plen; implementarea sistemului de vot electronic; informarea publicului asupra agendei Biroului permanent; plasarea pe web site-ul Parlamentului a hotărîrilor Biroului permanent, precum şi a proceselor verbale ale şedinţelor publice ale comisiilor, a proceselor verbale privind contribuţia părţilor interesate, a înregistrării video/audio a şedinţelor în plen); completarea cadrului legal cu prevederi care ar asigura executarea adreselor Curţii Constituţionale; întocmirea şi publicarea rapoartelor anuale ale Parlamentului privind transparenţa decizională, precum şi a unor rapoarte mai cuprinzătoare ale Parlamentului referitoare la activitatea sa; examinarea proiectului Codului de etică şi conduită a deputatului în Parlament cu îmbunătăţirea esenţială a acestuia (concretizarea aspectelor ce ţin de conflictele de interese, restricţii post-angajare, abateri şi sancţiuni, mecanisme de punere în executare a sancţiunilor aplicate); punerea în aplicare corespunzătoare şi efectivă a normelor existente ce ţin de integritate, inclusiv cadouri şi ospitalitate, sancţionînd şi urmărind executarea sancţiunii aplicate pentru comportament necorespunzător, reacţionînd la orice problemă legată de integritatea individuală a deputaţilor; susţinerea conştientă, responsabilă şi echilibrată a strategiilor şi legilor anticorupţie, precum şi supravegherea implementării acestora.

Curtea de Conturi (CC) activează în baza unui cadru legal menit să asigure independenţa instituţiei, integritatea membrilor şi a personalului, precum şi accesul la informaţiile despre activitatea acesteia. Totuşi, potrivit rezultatelor evaluării, practica arată că la selectarea şi numirea membrilor CC se pune accentul pe criteriul politic şi nu pe integritate şi profesionalism, existînd un risc înalt al influenţei politice asupra instituţiei. Verificarea prealabilă a candidaţilor la funcţia de membru al CC nu se efectuează, ceea ce implică riscul accederii în CC a unor persoane cu reputaţie reproşabilă. Deşi CC dispune de independenţă financiară, ea nu are posibilitatea de a atrage experţi pentru efectuarea unor audituri specifice, de exemplu a instituţiilor financiare. CC nu duce lipsă de personal, asigură instruirea profesională şi anticorupţie a acestuia, în pofida faptului, există cazuri de nerespectare a normelor etice şi restricţiilor de post-angajare. În ultimii ani, conlucrarea CC cu Parlamentul s-a îmbunătăţit uşor (din 2011 Parlamentul a început să audieze raportul anual al CC asupra administrării şi întrebuinţării resurselor financiare şi patrimoniului public, a emis un şir de hotărîri asupra rapoartelor CC), cu toate acestea, conlucrarea este apreciată drept insuficientă atît din lipsa unor proceduri care ar reglementa colaborarea dintre instituţii, cît şi din necunoaşterea de către deputaţi a specificului activităţii CC. Deşi legislaţia stabileşte că rapoartele financiare anuale ale CC urmează a fi supuse unui audit extern, efectuat de către o organizaţie internaţională selectată de Parlament prin concurs, pînă în prezent această cerinţă nu este îndeplinită.

CC identifică multiple încălcări ale legislaţiei la utilizarea mijloacelor financiare şi administrarea patrimoniului public, expediind rapoartele la instituţiile auditate şi la organele de drept pentru a se lua măsurile de rigoare faţă de cei vinovaţi. Totuşi, o parte considerabilă din recomandările CC nu se implementează, cauzele principale fiind lipsa sancţiunilor pentru încălcarea legislaţiei de către membrii organelor colegiale de decizie şi pentru iresponsabilitate managerială, impunitatea factorilor de decizie vinovaţi de utilizarea neconformă a mijloacelor şi patrimoniului public, implicarea insuficientă a Guvernului şi Parlamentului în procesul de monitorizare a implementării hotărîrilor CC, neluarea în consideraţie a implementării hotărîrilor CC la aprecierea performanţelor autorităţilor publice şi a managerilor acestora.

Propunerile pentru CC vizează verificarea prealabilă de către SIS a candidaţilor la calitatea de membru al CC; examinarea de către Parlament a oportunităţii numirii la conducerea CC a reprezentantului opoziţiei; introducerea răspunderii penale a membrilor organelor colegiale de decizie; stabilirea sancţiunilor pentru iresponsabilitate managerială şi pentru neexecutarea hotărîrilor CC; exercitarea controlului parlamentar asupra implementării hotărîrilor CC; efectuarea auditului extern al raportului financiar al CC de către o companie de audit internaţională selectată prin concurs de Parlament şi asigurarea transparenţei rezultatelor acestui audit; luarea în consideraţie a implementării hotărîrilor CC la aprecierea performanţelor autorităţilor auditate şi a managerilor acestora; instruirea auditorilor CC privind anticorupţia; consolidarea controlului intern al CC asupra respectării restricţiilor de post-angajare; familiarizarea deputaţilor şi a publicului cu specificul activităţii CC.

Cu referire la Comisia Electorală Centrală (CEC), experţii Transparency International Moldova au constatat că instituţia în cauză a înregistrat în ultimii ani progrese în consolidarea independenţei financiare, revizuirea structurii organizaţionale, sporirea capacităţilor de instruire a funcţionarilor electorali şi a publicului. Abilităţile CEC au evoluat considerabil, ea fiind apreciată drept transparentă, receptivă în contactele cu ONG-urile, capabilă să reacţioneze prompt la critică şi să întreprindă operativ măsuri de remediere a neregulilor semnalate. Totuşi, încrederea publicului în organizarea unor alegeri libere şi corecte este destul de joasă, fapt care se datorează unui şir de probleme: vulnerabilitatea CEC faţă de influenţa politică; capacitatea slabă de a preveni fraudele electorale; dotarea tehnico-materială insuficientă a birourilor electorale din teritoriu; fluiditatea funcţionarilor electorali, precum şi insuficienţa cunoştinţelor şi experienţei acestora. Persistă problema intervenţiilor frecvente în cadrul legal din domeniu, există probleme în reglementarea finanţării campaniilor electorale şi administrarea alegerilor; normele ce ţin de conduita şi integritatea membrilor CEC sînt lacunare, iar mecanismele de asigurare a integrităţii membrilor CEC - insuficiente; lipseşte mecanismul de control al executării hotărîrilor CEC privind soluţionarea contestaţiilor, sînt lacunare prevederile ce ţin de depunerea, acceptarea, administrarea şi aprecierea probelor.

Capitolul propuneri pentru CEC include în sine adoptarea proiectului de lege pentru implementarea recomandărilor GRECO; desemnarea membrilor CEC în baza unui concurs transparent; eficientizarea mecanismului de raportare a CEC către Parlament; elaborarea şi aplicarea unui mecanism care să asigure integritatea membrilor CEC; modificarea cadrului legal pentru a spori operativitatea examinării încălcărilor legislaţiei electorale, în special în perioada preelectorală şi electorală; instruirea continuă a membrilor şi personalului CEC în domeniul anticorupţie.

Precizăm că, evaluarea a fost realizată de către Transparency International Moldova în cadrul proiectului „National Integrity System Assessments in European Neighbourhood East Region" în 5 ţări ale Parteneriatului Estic (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova, Ucraina), cu susţinerea financiară a Comisiei Europene.

Irina Burea

Moldovenii nu prea înţeleg ce înseamnă liberalizarea regimului de vize, dar vor să circule liber în UE

Nu toţi moldovenii ştiu ce înseamnă liberalizarea regimului de vize cu statele Uniunii Europene. Să treacă frontiera liber îşi doresc însă cu toţii. Experţii cred în promisiunile europenilor, precum că, la primăvară, vizele pentru moldoveni ar putea fi abolite. În acelaşi timp, ei susţin că, odată intraţi pe teritoriul UE, moldovenii vor trebui să respecte termenul de şedere şi nu vor avea dreptul să se angajeze în cîmpul muncii.

Unii concetăţeni de-ai noştri nu cred în liberalizarea regimului de vize, în timp ce alţii nici nu ştiu ce presupune acest proces, însă majoritatea îşi doresc să călătorească liber în statele Uniunii Europene.

Experţii autohtoni spun că, dacă Moldova va obţine, în primăvara acestui an, regim liberalizat de vize cu statele UE, cetăţenii noştri nu vor mai merge la ambasade după vize.

„Pentru a obţine vize, oamenii trebuie să prezinte un pachet foarte mare de acte, să acumuleze probe, pentru ca să demonstreze că vor reveni în ţară. În cazul liberalizării regimului de vize, fiecare persoană din Republica Moldova poate pleca, fără limită, fără a obţine viză, în orice ţară a UE", susţine expertul Gheorghe Costandache.

Regimul liberalizat de vize are însă şi unele restricţii. „Cetăţenii Republicii Moldova nu vor avea dreptul să se angajeze în cîmpul muncii şi se vor putea afla pe teritoriul UE pe o perioadă nu mai mare de trei luni de zile. Odată ce va încălca acest regim, în următoarele şase luni, persoana respectivă nu va mai avea dreptul să intersecteze zona UE", a mai adăugat Gheorghe Costandache.

La Bruxelles, a fost discutată propunerea Comisiei Europene de abolire a vizelor pentru cetăţenii Republicii Moldova. Potrivit unor europarlamentari, Moldova este prima ţară din Parteneriatul Estic care a întrunit toate cerinţele Planului de Acţiuni privind Liberalizarea Regimului de Vize. Votul Comisiei pentru Libertăţi Civile, Justiţie şi Afaceri Interne va fi dat pînă la sfîrşitul lunii februarie, iar votul final va fi acordat, în plen, de către Parlamentul European prin majoritate simplă. Evenimentul ar urma să aibă loc pînă în luna mai 2014.

În 2014 Republica Moldova a preluat preşedinţia GUAM

În 2014 Moldova a preluat preşedinţia Organizaţiei pentru Democraţie şi Dezvoltare Economică (GUAM). În acest context, la invitaţia viceministrului Afacerilor Externe şi Integrării Europene, Valeriu Chiveri, ţara noastră a fost vizitată, recent, de către secretarul general al GUAM, ambasadorul Valery Chechelashvili, în calitatea sa de coordonator naţional GUAM al Republicii Moldova.

Pe parcursul întrevederii, discuţiile celor doi oficiali au vizat în mare parte priorităţile preşedinţiei Republicii Moldova în cadrul GUAM, consolidarea rolului organizaţiei în regiune, securitatea regională, importanţa intensificării colaborării pe unele domenii sectoriale şi perspectiva diversificării cooperării cu partenerii principali ai GUAM, precum SUA, Japonia şi UE.

De asemenea, a fost efectuat un schimb de opinii şi asupra rezultatelor activităţilor desfăşurate pînă în prezent în cadrul GUAM, precum şi asupra evenimentelor preconizate pentru anul 2014. Totodată, a fost abordată tematica promovării cooperării în mediul organizaţiei în corelaţie cu activităţile desfăşurate în cadrul Parteneriatului Estic.

Potrivit MAEIE, Valery Chechelashvili a fost primit de către viceprim-ministrul, ministrul Afacerilor Externe şi Integrării Europene, Natalia Gherman, cu care a vorbit despre subiecte legate de perspectiva colaborării statelor membre ale organizaţiei şi relaţiile acesteia cu UE.

Totodată, Valery Chechelashvili a avut o întrevedere şi cu vicepreşedintele Parlamentului Republicii Moldova, Oleg Bodrug, cu care, la fel, a purtat discuţii referitoare la priorităţile preşedinţiei Republicii Moldova în cadrul GUAM, calendarul evenimentelor ce urmează să aibă loc pe parcursul anului 2014, impactul activităţilor desfăşurate în cadrul GUAM, diversificarea cooperării între statele GUAM, relaţiile acestora cu UE şi perspectiva colaborării cu partenerii internaţionali în diverse domenii de activitate.

Potrivit Direcţiei Comunicare şi Relaţii Publice a Parlamentului Republicii Moldova, vicepreşedintele Parlamentului, Oleg Bodrug, a remarcat importanţa consolidării



dialogului între forurile legislative membre ale Adunării Parlamentare GUAM în vederea schimbului de opinii şi transferului de experienţă în sfere de interes comun. Oleg Bodrug a propus ca la activităţile organizate în cadrul GUAM să fie invitaţi şi partenerii regionali.

,,Vom depune eforturi susţinute pentru ca preşedinţia Republicii Moldova în cadrul GUAM să fie una de succes, cu rezultate concrete pentru cetăţenii tuturor statelor membre ale GUAM", a menţionat Oleg Bodrug.

La rîndul său, secretarul general al GUAM, Valeri Chechelashvili, a salutat progresele înregistrate de ţara noastră în ceea ce priveşte apropierea de UE, exprimîndu-şi încrederea că anul 2014 va oferi cetăţenilor moldoveni regim liberalizat de vize şi semnarea Acordului de Asociere cu UE. Diplomatul a menţionat că în toamnă urmează să se desfăşoare Reuniunea Adunării Parlamentare a GUAM, iar pînă atunci se vor întruni comitetele permanente.

Menţionăm că, conform principiului rotaţiei, pentru anul 2014, Republica Moldova a preluat preşedinţia GUAM.

Lilia Duminica

Funcţionarii publici vor studia problemele actuale ale securităţii naţionale

În perioada 9 ianuarie - 18 aprilie 2014, Ministerul Apărării desfăşoară în premieră Cursul postuniversitar de perfecţionare în domeniul securităţii şi apărării naţionale cu genericul „Probleme actuale ale securităţii naţionale".



Cursul de nivel politico-militar, organizat de Academia Militară a Forţelor Armate „Alexandru cel Bun", este destinat demnitarilor, funcţionarilor publici şi reprezentanţilor societăţii civile, responsabili de elaborarea politicilor de dezvoltare şi a celor de securitate şi apărare a statului.

Prezent la ceremonia de deschidere, ministrul Apărării Vitalie Marinuţa a declarat că organizarea acestui curs este dictată de necesitatea de a înţelege mai bine sectorul de securitate şi apărare – domeniu important pentru Republica Moldova.

„Pentru Ministerul Apărării este esenţial să se înţeleagă că reformarea sectorului de securitate şi apărare nu este doar responsabilitatea instituţiei pe care o conduc. Ea implică o serie de structuri ale statului, cum ar fi Serviciul de Informaţii şi Securitate, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiţiei, Consiliul Suprem de Securitate şi organizaţii neguvernamentale. Iată de ce este vital ca toate părţile să conştientizeze rolul ce le revine şi să-şi conjuge eforturile pentru realizarea acestui obiectiv. Iar acest curs, pe care l-am gîndit şi realizat, fiind asistaţi de partenerii noştri externi, cu siguranţă, va fi în beneficiul celor care îşi doresc o cunoaştere mai profundă a acestui domeniu important", a spus ministrul V. Marinuţa.

Potrivit comandantului-rector al Academiei Militare a Forţelor Armate „Alexandru cel Bun", colonelul Mihail Bucliş, cursul este echivalent cu studiile postuniversitare din învăţămîntul naţional şi cuprinde abordări teoretice şi practice ale actualei problematici de securitate naţională şi internaţională.

Sursa citată a specificat că la curs s-au înscris 31 de specialişti ai Ministerelor Justiţiei, Afacerilor Interne, Apărării, Serviciului Informaţii şi Securitate, Asociaţiei ,,Promo-LEX", iar în calitate de lectori vor fi reprezentanţi ai mediului academic din ţară şi de peste hotare, experţi în domeniul securităţii şi apărării, se arată într-un comunicat al Ministerului Apărării.

Lilia Duminica

Ministerul Sănătăţii îşi propune reducerea numărului certificatelor de boală

Oficiali de la Ministerul Sănătăţii cred că tot mai mulţi moldoveni cer nemotivat concediu de boală. Fenomenul este o povară grea pentru buget, iar autorităţile şi-au propus să reducă, în următorii trei ani, cu 15 la sută numărul certificatelor medicale acordate fără temei angajaţilor.

În 2012, Casa Naţională de Asigurări Sociale a cheltuit 562 de milioane de lei pentru plata indemnizaţiilor în caz de incapacitate temporară de muncă. Potrivit analizei efectuate de Ministerul Sănătăţii, în cele mai multe cazuri, doctorii care au eliberat certificatul nu au efectuat corect investigaţiile medicale.

Lideri la capitolul concediu de boală acordat nemotivat sînt raioanele Drochia, Hînceşti, Sîngerei şi municipiul Bălţi.

Pentru a diminua acest fenomen, autorităţile propun o serie de restricţii pentru angajaţi. Astfel, salariatul va pierde dreptul la plată pentru concediul medical dacă nu va respecta regimul prescris de medic sau în caz de intoxicaţii alcoolice sau narcotice. La fel, indemnizaţia va fi retrasă dacă angajatul va prezenta acte false sau pe durata concediului medical va efectua deplasări în străinătate.

Alte propuneri vizează reducerea pînă la 20 pe an a numărului zilelor de concediu de boală, dar şi acoperirea cheltuielilor pentru incapacitate temporară de muncă de Compania Naţională de Asigurări în Medicină.

În prezent, de acest lucru este responsabilă Casa Naţională de Asigurări Sociale. Ministerul Sănătăţii mai precizează că în 2001, 48 de angajaţi dintr-o 100 au cerut concediu de boală. În 2010, acest indice a fost deja de 59 la o 100.

Moldova are cu 1120 de cetăţeni străini mai mult

1120 de cetăţeni străini şi-au înregistrat prezenţa în Republica Moldova la oficiile teritoriale ale Biroului Migraţie şi Azil (BMA) de pe Nistru.

Aceste oficii şi-au început activitatea relativ recent, primele trei (Criuleni, Hîrbovăţ, Pîrîta) - la 15 noiembrie 2013, iar celelalte trei (Rezina, Hagimus, Sănătăuca) - la 31 noiembrie 2013. În mare parte cetăţenii străini care se înregistrează la aceste oficii teritoriale sînt din statele CSI. Informaţia a fost comunicată de către Biroul pentru Migraţie şi Azil (BMA).

Oficiile au program neîntrerupt. Serviciile de înregistrare sînt prestate gratuit. Faţă de



anul 2012, cînd în Republica Moldova s-au înregistrat 227 de străini, în anul 2013 numărul acestora a crescut aproape de 8 ori, ajungînd la 1777 persoane. BMA consideră că acest fapt se datorează în mare parte deschiderii celor 6 oficii de migraţie teritoriale pe Nistru, precum şi campaniei de informare a străinilor cu privire la necesitatea înregistrării.

Chiar dacă la început existau temeri privind activitatea oficiilor teritoriale ale BMA, în prima săptămînă de activitate s-au adresat zilnic în jur de 20 de persoane pentru a fi înregistrate. În ultimele zile ale lui 2013, peste 40 de persoane se înregistrau în fiecare zi la subdiviziunile BMA.

Cei mai mulţi străini înregistraţi sînt din Ucraina - 670 de persoane şi din Federaţia Rusă - 369.

Cetăţenii străini, din momentul în care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova, în termen de 72 de ore sînt obligaţi să meargă la Biroul de Migraţie şi Azil sau la punctele migraţionale pentru a-şi înregistra şederea.

Ministerul Muncii atenţionează din nou cetăţenii privind respectarea regulilor de aflare în Rusia

Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei din Republica Moldova a emis un comunicat în care atenţionează cetăţenii că „de la 1 ianuarie 2014, în Federaţia Rusă au intrat în vigoare noile reguli privind aflarea pe teritoriul acestei ţări. Astfel, cetăţenii Republicii Moldova care doresc să plece în Rusia sînt obligaţi să indice în carta migraţională scopul aflării lor pe teritoriul acestui stat. În cazul în care persoanele pleacă în Rusia la muncă trebuie să-şi procure patenta de activitate, care le va permite să se afle în această ţară timp de un an. Patenta poate fi procurată de la toate agenţiile teritoriale ale Serviciului Federal de Migraţie din Rusia".



„Atenţionăm că în situaţia în care vor fi încălcate regulile de şedere, cetăţenilor străini le poate fi interzisă intrarea pe teritoriul Federaţiei Ruse pentru o perioadă de 3-4 ani", se mai spune în comunicat.

Viceministrul Muncii Sergiu Sainciuc a declarat că singura modalitate de a-i ajuta pe migranţii moldoveni care pleacă în Federaţia Rusă este să-i informeze despre noile reguli mai aspre de şedere şi de muncă în statul respectiv.

„Noi am plasat pe site informaţii despre acele trei forme de angajare în cîmpul muncii în baza patentei, în baza contractului individual de muncă şi privitor la lucrătorii calificaţi. La momentul de faţă, noi lucrăm asupra unui plan, ca cei care se vor întoarce în ţară să fie susţinuţi, recalificaţi, ajutaţi să obţină o profesie, o meserie, să aibă posibilitate să se încadreze în cîmpul muncii", a menţionat sursa citată.

Autorităţile moldovene spun că nu le este cunoscut numărul exact al cetăţenilor noştri înregistraţi ca fiind cu probleme, deoareceFederaţia Rusă refuză să prezinte lista roşie a Serviciului Federal de Migraţiune cu numele persoanelor care au interdicţia de a vizita ţara dată.

„Am discutat cu colegii noştri din Rusia de mai multe ori. Noi nu avem o listă, deşi am abordat problema ce ţine de prezentarea listei cetăţenilor care au interdicţii de a intra în Federaţia Rusă. Ni s-a comunicat că acestea sînt date cu caracter personal şi nu pot fi difuzate. Însă, fiecare cetăţean poate să acceseze site-ul Serviciului Federal de Migraţiune şi să vadă dacă are sau nu interdicţia de a intra în Federaţia Rusă", a declarat S. Sainciuc.

Mai mult, autorităţile de la Chişinău spun că nu au pîrghii să intervină pe lîngă cele ruse pentru a elimina deficienţele din noul sistem rus de control al migraţiei, care i-ar afecta pe mulţi muncitori moldoveni din Rusia.

Potrivit Serviciului Federal de Migraţiune rus, 7 mii de cetăţeni moldoveni au primit pînă în acest moment interdicţia de a intra pe teritoriul Federaţiei Ruse. Alţi 288 de mii riscă o asemenea interdicţie aflîndu-se în atenţia autorităţilor ruse pentru că au comis anumite abateri, de la încălcarea regimului de şedere pînă la nerespectarea regulilor de circulaţie sau altor norme.

Potrivit unor surse de informare în masă, pe parcursul lunii curente, deputaţii Dumei de Stat a Federaţiei Ruse intenţionează să examineze un proiect de lege, conform căruia sancţiunile pentru angajatorii care folosesc munca imigranţilor ilegali, pot deveni mai drastice.

În prezent, „gasterbaiterii" sînt expulzaţi din Rusia din contul bugetului federal, prin urmare, a contribuabililor. Totodată, preţul mediu al deportării este de 30-40 mii de ruble. Pentru a schimba această situaţie, se propune să i se ofere Serviciului Federal de Migraţiune posibilitatea de a-şi putea recupera în instanţa de judecată fondurile din ţara gazdă, dar şi să fie luate măsuri de asigurare a achitării deportării, adică să fie permise aplicarea sechestrului asupra imobilului, conturilor bancare.

Reamintim că, de mai mult timp, Republica Moldova se află în proces de negocieri a Acordului de readmisie şi Acordului privind combaterea migraţiei ilegale cu Federaţia Rusă.

Cor. Dreptul

Ziua uşilor deschise la Penitenciarul pentru minori din Goian

Penitenciarul pentru minori din Goian şi-a deschis, recent, uşile pentru a primi oaspeţi. Astfel, cei 26 de copii aflaţi în custodia instituţiei şi-au revăzut părinţii, rudele, prietenii şi persoanele apropiate în cadrul Zilei uşilor deschise.

Potrivit Departamentului Instituţiilor Penitenciare, deţinuţii minori au avut posibilitatea să-şi strîngă la piept apropiaţii, fapt ce are un impact pozitiv asupra comportamentului lor pe perioada detenţiei.



De asemenea, oaspeţilor li s-a oferit oportunitatea de a vedea condiţiile în care îşi duc traiul minorii deţinuţi. Ei au vizitat celulele de detenţie, cantina, biblioteca, sălile de studiu şi spaţiile de recreere ale acestora.

Şi deoarece evenimentul a coincis cu perioada sărbătorilor de iarnă, gazdele au evoluat în faţa celor prezenţi cu un recital de cîntece, colinde, urături, creînd astfel atmosferă de sărbătoare. Nu au lipsit nici cadourile pentru copiii care îşi ispăşesc pedeapsa în instituţia nominalizată.

Evenimentul a culminat cu o masă de sărbătoare.

Astfel de acţiuni au devenit deja o tradiţie pentru penitenciarul în cauză, fiind organizate de Serviciul detenţie din cadrul instituţiei, în colaborare cu asociaţia obştească „ADRA".

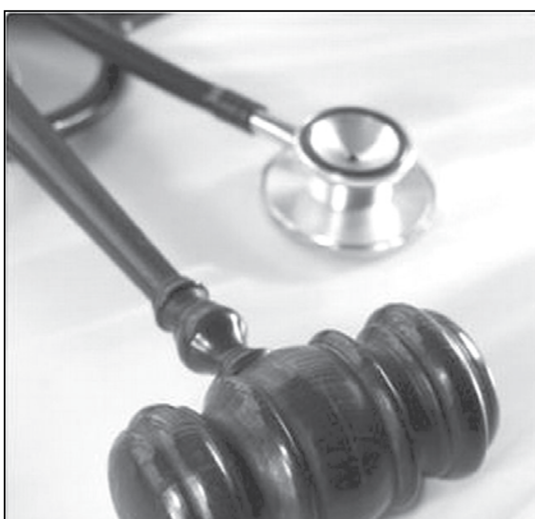
Scopul acestor manifestări constă în reconsolidarea legăturii deţinuţilor minori cu societatea civilă şi facilitarea reinserţiei sociale postcondamnatorie.

Lilia Duminica

Instituţiile medicale vor fi sancţionate dacă vor cere plăţi ilegale de la pacienţi

Instituţiile medicale în care pacienţii vor fi obligaţi să cumpere medicamente sau să achite pentru investigaţiile contractate în cadrul sistemului Asigurărilor Obligatorii de Asistenţă Medicală (AOAM) vor fi impuse să repare prejudiciul cauzat, prin returnarea sumelor respective beneficiarilor.

Aceasta este una dintre modificările la contractul-tip de acordare a asistenţei medicale beneficiarilor sistemului AOAM, care a intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2014. Mai mult, Compania Naţională de Asigurări în Medicină (CNAM) va avea dreptul să reţină suma prejudiciată din contul transferurilor către prestator pentru luna imediat următoare.



Potrivit unui comunicat al CNAM, instituţiile medicale vor fi obligate să asigure aprovizionarea în timp util cu produse farmaceutice.

O altă modificare a contractului prevede clar scopurile utilizării de către instituţiile medicale a banilor din fondurile AOAM. Astfel, prestatorii vor utiliza mijloacele financiare numai pentru acordarea serviciilor medicale.

Pentru a evita utilizarea mijloacelor financiare în alte scopuri decît cele prevăzute, CNAM va putea sancţiona financiar prestatorii. Astfel, instituţia medicală va fi impusă să returneze sumele utilizate contrar contractului şi să achite o penalitate în mărime de 0,1% din sumă pentru fiecare zi de utilizare neconformă a banilor publici.

Medicii corupţi vor putea fi denunţaţi la Primărie

Cetăţenii care nu sînt mulţumiţi de serviciile oferite în instituţiile medicale din Capitală sau cunosc acte de corupţie săvîrşite de medici se pot plînge la Primăria municipiului Chişinău.

Direcţia Sănătate a lansat Linia verde la care cetăţenii pot sesiza problemele din domeniul ocrotirii sănătăţii. Numărul de telefon (022) 27-27-14 poate fi apelat de luni pînă vineri, între orele 8.00 şi 17.00.



La acelaşi număr, cetăţenii vor putea să ceară şi informaţii privind rolul medicului de familie, prescrierea medicamentelor compensate, accesul la medicul specialist, internarea în spital sau transferul de la un medic de familie la altul.

Moldova – printre primele ţări ale lumii. Află la ce capitol!

La capitolul suport acordat de Guvern domeniului proprietăţii intelectuale, Republica Moldova este printre primele ţări ale lumii. Declaraţia a fost făcută de directorul general al AGEPI, Liliana Bolocan, în cadrul unui interviu.

„Pentru cele mai voluminoase obiecte de proprietate intelectuală, Guvernul Republicii Moldova oferă înlesniri la plata taxelor de înregistrare. Astfel, pentru întreprinderile mici şi mijlocii, spre exemplu, pentru înregistrarea mărcilor se oferă 50% înlesniri, la fel şi pentru persoanele fizice. În ceea ce priveşte brevetele pentru organizaţiile din sfera ştiinţei şi pentru persoanele fizice se oferă 95% reduceri, ceea ce înseamnă că solicitanţii plătesc doar 5% din taxa stabilită de Guvern. Aceeaşi situaţie este şi în cazul desenelor şi modelelor industriale. O asemenea susţinere din partea Guvernului este rar întîlnită în lume", a menţionat Liliana Bolocan.

Directorul general al AGEPI a comunicat: „În afară de aceasta, noi organizăm expoziţia internaţională „Info-Invent", care e una bienală şi în cadrul căreia se acordă foarte multe înlesniri". „Nicăieri în lume nu veţi găsi ţări unde Guvernul organizează astfel de evenimente şi în sensul acesta venim cu suport real pentru creatorii noştri", a precizat Liliana Bolocan.

La solicitarea cititorilor

Măsurile de protecţie socială a veteranilor de război

Articolul 14 alineatul (1) din Legea cu privire la veterani nr. 190, din 08.05.2003, prevede că veteranii de război au dreptul la:

a) alocaţii lunare de stat în conformitate cu legislaţia în vigoare;

b) o călătorie (tur-retur) pe an cu transportul feroviar sau auto de pasageri în cadrul statelor membre ale CSI cu o reducere de 50% a costului biletului de călătorie ori o călătorie gratuită la doi ani sau o compensaţie nominativă pentru călătoria cu transportul urban, suburban şi interurban (cu excepţia taximetrelor), care se acordă la locul de reşedinţă de către autorităţile administraţiei publice locale din contul bugetului respectiv. Prevederea în cauză nu se extinde asupra militarilor aflaţi în serviciul activ, rezerviştii chemaţi la concentrare, voluntarii şi colaboratorii organelor afacerilor interne, ai Centrului Naţional Anticorupţie, ai organelor securităţii statului şi ai sistemului penitenciar, incluşi în efectivul unităţilor militare şi structurilor speciale aflate pe poziţiile de luptă, precum şi militarii, colaboratorii organelor afacerilor interne, ai organelor securităţii statului şi ai sistemului penitenciar şi persoanele civile delegate în aceste unităţi în vederea îndeplinirii unor misiuni speciale în scopul asigurării eficienţei acţiunilor de luptă pentru apărarea integrităţii teritoriale şi independenţei Republicii Moldova;



c) călătorie gratuită cu toate mijloacele de transport urban de pasageri (cu excepţia taximetrelor), cu transportul auto în comun (cu excepţia taximetrelor), iar în localităţile săteşti – în limitele unităţii administrativ-teritoriale respective, precum şi cu transportul feroviar sau auto pe rutele suburbane;

d) facilităţi fiscale conform prevederilor Codului fiscal;

e) asistenţă medicală în conformitate cu volumul asistenţei medicale prevăzute în Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală şi la asigurare cu medicamente specifice de bază a bolnavilor după stabilirea diagnosticului definitiv în caz de tuberculoză, boli psihice endogene, boli oncologice maligne, diabet zaharat şi insipid, miastenie, nanism hipofizat, fenilchetonurie, stare după transplant renal, SIDA, sifilis, alcoolism, narcomanie şi toxicomanie, conform programelor de stat prioritare;

f) bilete de tratament sanatorial gratuit o dată la trei ani în centrele de reabilitare ale Ministerului Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei şi în alte instituţii de acest tip;

g) asigurare prioritară cu medicamente din loturile de ajutoare umanitare;

h) protezare ortopedică şi asigurare cu articole protetico-ortopedice;

i) indemnizaţie pentru incapacitate temporară de muncă conform legislaţiei în vigoare;

j) plasare prioritară în instituţiile sociale, iar persoanele singure – la deservire la domiciliu;

k) prioritate la beneficierea de servicii în instituţiile de deservire socială, de alimentaţie publică, în întreprinderile gospodăriei comunale, de exploatare a spaţiului locativ şi în transportul interurban;

l) concediu de odihnă în perioada convenabilă, precum şi la concediu suplimentar neplătit pe un termen de pînă la 2 săptămîni;

m) formare profesională şi reciclare gratuită în sistemul de stat prin intermediul oficiilor pentru utilizarea forţei de muncă de la locul de trai;

n) asigurarea accesului liber în centrele speciale de reabilitare sau în complexele sportive pentru practicarea diferitelor genuri de sport;

o) vizitarea gratuită a Muzeului Naţional de Arte Plastice, Muzeului Naţional de Istorie, Muzeului Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală, Muzeului Armatei Naţionale;

p) prioritate la înscrierea în cooperativele de construcţie a locuinţelor, de construcţie şi exploatare a garajelor colective, a staţiilor de parcare şi deservire tehnică a mijloacelor de transport, în întovărăşirile pomilegumicole, la achiziţionarea materialelor pentru construcţia de locuinţe individuale şi căsuţe de vară;

r) prioritate la beneficierea de servicii de telefonie, inclusiv la instalarea telefonului cu o reducere a taxei de 20%, achitarea plăţilor de abonament telefonic şi pentru convorbiri locale cu o reducere de 50%;

s) indemnizaţie în caz de deces, în mărimea stabilită de Guvern;

t) organizarea pentru Eroii Uniunii Sovietice şi persoanele decorate cu ordinul „Slava" de toate gradele, „Ordinul Republicii" şi Ordinul „Ştefan cel Mare" a funeraliilor gratuite, cu onoruri militare şi instalarea pietrelor funerare pe morminte, iar pentru ceilalţi participanţi la război – cu o reducere de 50% din costul funeraliilor;

u) reduceri de 50% la folosirea parcărilor auto, cu acordul proprietarilor acestora.



♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul **Vitalie MODRÎNGĂ**





Am adresat o petiţie unui organ de stat examinarea căreia durează mai mult de o lună. Aş vrea să ştiu care sînt termenele legale referitoare la examinarea petiţiilor şi dacă are dreptul organul de stat căruia am adresat petiţia să stabilească termenul său pentru examinare?

Tatiana Curchi, mun. Chişinău

Conform prevederilor articolului 8 din Legea cu privire la petiţionare, petiţiile se examinează de către organele corespunzătoare în termen de 30 de zile, iar cele care nu necesită o studiere şi examinare suplimentară – fără întîrziere sau în termen de 15 zile de la data înregistrării.

În cazuri deosebite, termenul de examinare poate fi prelungit de către conducătorul organului corespunzător cu cel mult o lună, fapt despre care este informat petiţionarul. Cererea prealabilă se examinează de către organul emitent sau ierarhic superior în termen de 30 de zile de la data înregistrării ei, decizia urmînd a fi comunicată de îndată petiţionarului.

Petiţiile (cererile) prin care se solicită o informaţie oficială se examinează în termenele stabilite în legislaţia privind accesul la informaţie.



Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(ianuarie 2014, nr. 2(501)

Moldovenii au bani, dar nu vor să întoarcă datoriile

Rău-platnicii nu-şi achită datoriile din cauză că preferă să cheltuiască sume considerabile pe odihnă şi, deşi au bani, se eschivează de la obligaţiunile pecuniare asumate, se arată într-un studiu realizat de compania „Juststudiumanima".

Potrivit sondajului realizat printre companiile care activează în domeniu, 59,23% din respondenţi au menţionat că datornicii nu au bani, 30% - au bani, dar nu vor să plătească, iar 10,77% au invocat alte motive. Autorii studiului spun că procentul celor care au bani, dar se eschivează de la obligaţii, este mult mai mare.

Concluzia este argumentată prin faptul că un alt studiu arată că peste 21% dintre moldoveni cheltuiesc mai mult de zece mii de lei pentru odihnă, iar peste 10% - între 7 mii şi 10 mii de lei. Astfel, susţin autorii cercetării, moldovenii preferă să cheltuiască banii pe odihnă în loc să-şi achite creditele.

Studiul „De ce rău-platnicii nu-şi onorează obligaţiile pecuniare, în special pe segmentul creditelor?" a fost realizat, în perioada 2010-2013, de către compania „Juststudiumanima", în colaborare cu www.bancamea.md, prin analizarea a 357 de dosare de încasare a datoriei.

Poliţia desfăşoară acţiunea „Scăunele pentru copii"

Inspectoratul Naţional de Patrulare desfăşoară acţiunea „Scăunele pentru copii". Pe parcursul acestei săptămîni, inspectorii de patrulare monitorizează siguranţa în care sînt aduşi copiii la grădiniţă. Ei patrulează în adiacentul grădiniţelor din toate sectoarele Capitalei. Oamenii legii le explică şoferilor cît de important este să-şi doteze maşina cu un scaun special montat pentru copil şi informează şoferii, astfel încît să-i convingă să se gîndească la siguranţa familiei lor.



Cei care nu se conformează noilor modificări din Regulamentul Circulaţiei Rutiere vor fi sancţionaţi.

Amintim că, în vara anului 2013 au intrat în vigoare noi modificări operate în Regulamentul Circulaţiei Rutiere. Prin urmare, nu se mai permite transportarea pe braţe a copiilor cu vîrstă de pînă la 7 ani, dar devine obligatorie utilizarea, în acest scop, a unui sistem de reţinere conform standardelor de siguranţă (scăunelul pentru copii), ce corespunde masei şi taliei copilului. Concomitent, pentru copiii cu vîrsta de la 7 la 12 ani, este admisă utilizarea şi a altor mijloace de adaptare (pernă specială, scaun de înălţare etc.), care face posibilă aplicarea corectă (bazin/umăr) a centurii de siguranţă din dotarea autoturismului. Va fi stabilită şi interdicţia de a transporta copiii cu vîrsta mai mică de 12 ani atît pe şaua din spate, cît şi în ataşul motocicletei.

Inspectoratul Naţional de Patrulare atenţionează şoferii că siguranţa copilului este foarte importantă, de aceea prezenţa unui asemenea accesoriu în automobil, cum este scaunul pentru copii, este una imperios necesară.

Camerele video îşi fac efectul. Şoferii au început să primească amenzile prin poştă

Şoferii care sînt înregistraţi de camerele de supraveghere că depăşesc limita de viteză admisibilă, au început să fie amendaţi, informaţia privind sancţiunile este trimisă prin poştă.

Încălcările sînt înregistrate doar la cîteva intersecţii din Capitală, adică cele care au fost deja testate. Acestea sînt: str. Hristo Botev cu bdul Dacia; bdul Dacia, în apropierea Aeroportului Vechi; str. Bucureşti cu Maria Cebotari; str. A. Şciusev cu Constantin Stere; bdul Decebal cu N. Zelinski.



Şi în alte intersecţii ale Chişinăului urmează să fie instalate astfel de camere de supraveghere. Oamenii legii afirmă că începînd cu 15 ianuarie trimit şoferilor prin poştă imagini foto cu încălcarea comisă.

Prima scrisoare vine ca un avertisment. Docamdată, autorităţile nu au anunţat cînd vor amenda şoferii, însă şeful Monitorizare Trafic, Dan Chiriţa, a anunţat că acest lucru s-ar putea întîmpla începînd cu luna februarie.

De la începutul anului, în cele cinci intersecţii au fost înregistrate 60 de mii de încălcări, în mare parte este vorba de trecerea la culoarea roşie a semaforului.

Citaţii în judecată

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Petriuc Vladimir, pentru data de 20 februarie 2014, ora 11.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea intentată de Găluşcă Iurie către: SRL „Card Box Production", Petriuc Vladimir şi intervenientul Găluşcă Svetlana.

Judecător A. Catană

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Panico Ana, domiciliată: mun. Chişinău, str. Teodoroiu, nr. 14, pentru data de 28 ianuarie 2014, ora 11.30, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, et. 2, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Panico Vitalii privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa cu buletinul de identitate şi referinţă este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iurie Ţurcan

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Oprea Vasile, domiciliat: mun. Chişinău, or. Cricova, str. Frunze, nr. 8 „A", pentru data de 30 ianuarie 2014, ora 11.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, et. 2, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de Oprea Iulia către Oprea Vasile, intervenient accesoriu Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului, sectorul Rîşcani privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa cu buletinul de identitate şi referinţă este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iurie Ţurcan

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ştepa Ghenadie, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Ismail, nr. 104, apt. 26, pentru data de 14 martie 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Exligro" privind încasarea prejudiciului.

Judecător Liudmila Holeviţcaia

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Malinchii Ruslan, cu domiciliul: com. Grătieşti, str. Prieteniei, nr. 1, apt. 43, pentru data de 14 martie 2014, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată depusă de CA „Asterra Grup" SRL privind încasarea sumei.

Judecător Liudmila Holeviţcaia

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dubineac Grigore, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. M. Costin, nr. 19/2, apt. 18, pentru data de 14 martie 2014, ora 16.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată depusă de CA „Asterra Grup" SRL privind încasarea sumei.

Judecător Liudmila Holeviţcaia

❖❖❖

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Şarov Alexandr, domiciliat: mun. Chişinău, bdul Mircea cel Bătrîn, nr. 5/3, apt. 63, pentru data de 29 ianuarie 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 315) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de Romanova Sati privind restituirea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Igor Mânăscurtă

❖❖❖

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Disculţu Pavel Ion, a.n. 12.07.1977, c/p – 2003048032389, cu domiciliul: mun. Chişinău, bdul Mircea cel Bătrîn, nr. 16, apt. 32, pentru data de 18 februarie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SC „Grocor Auto" SRL privind încasarea împrumutului.

Judecător Ludmila Ouş

❖❖❖

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Sabov Vitalie, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Dorobanţilor, nr. 118, pentru data de 5 februarie 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 7) în calitate de pîrît la acţiunea înaintată de Sabov Angela privind obligarea de a da acordul şi înlăturarea obstacolelor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Veronica Cupcea

❖❖❖

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Golban Veaceslav, Zamurca (Golban) Galina, pentru data de 11 februarie 2014, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 504) în calitate de pîrîţi, în legătură cu examinarea cererii depusă de avocatul Serghei Mocanu în interesele cet. Ştirbu Natalia împotriva lui Golban Veaceslav şi Zamurca (Golban) Galina privind recunoaşterea pierderii dreptului la spaţiul locativ.

Prezenţa la şedinţa de judecată cu întocmirea referinţei este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Dorin Dulghieru

❖❖❖

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sergunina Zoea, pentru data de 7 februarie 2014, ora 14.45, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 308) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Red Union Fenosa" privind încasarea datoriei.

Judecător S. Daguţa

❖❖❖

Judecătoria Nisporeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Istrate Gheorghe, cu ultimul domiciliu: satul Cristeşti, Nisporeni, pentru data de 13 februarie 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Nisporeni, str. I. Vodă, nr. 5, sala nr. 2, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-37/14, intentată de Istrate Natalia privind desfacerea căsătoriei şi încasarea pensiei alimentare.

Judecător M. Ulinici

❖❖❖

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Boiarchin Alexandr, pentru data de 12 februarie 2014, ora 14.45, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Sîrbu Irina privind scoaterea bunului de sub sechestru.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorica Mihaila

❖❖❖

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Basso Andrei, Basso Alla, pentru data de 27 februarie 2014, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 6), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea depusă de Jilin Valerii privind executarea obligaţiilor contractuale.

Judecător Svetlana Garştea-Bria

❖❖❖

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Rusov (Niţu) Ludmila Grigore, a.n. 13.01.1963, domiciliată: mun. Chişinău, or. Vadul lui Vodă, str. 31 August, nr. 9, pentru data de 28 ianuarie 2014, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de: Candaurova Svetlana, Candaurov Oleg privind declararea nulă a titlului de autentificare a dreptului deţinătorului de teren şi anularea deciziei Primăriei or. Vadul lui Vodă mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ala Malîi

ANUNŢ

Procuratura Generală a Republicii Moldova, în calitate de proprietar al bazei de odihnă „Ceaica-1", bloc cu 4 etaje, amplasată: Ucraina, regiunea Nicolaev, satul Coblevo, str. Morscaia, nr. 152, invită persoanele fizice şi juridice cointeresate să depună ofertele respective pentru participarea la licitaţia publică fără preselecţie în scopul atribuirii contractului de locaţiune a bazei de odihnă nominalizate.

Termenul limită de depunere a ofertelor este stabilit pentru 5 februarie 2014, ora 10.00. Ofertele se depun la sediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, c/f - 1006601003865, c/d 210104040100113, adresa juridică: MD 2005, mun. Chişinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr. 26, bir. 10.

Telefon de contact (022) 22-33-53.

Şef Direcţie Finanţe şi Logistică Oleg Filimon

Republica Moldova a urcat cinci poziţii în clasamentul mondial al libertăţii economice

Republica Moldova a fost plasată pe locul 110 în clasamentul celor mai libere economii din lume, elaborat de Fundaţia americană Heritage şi revista „The Wall Street Journal", potrivit raportului „2014 Index of Economic Freedom" (Indicele Libertăţii Economice).

Economia moldovenească este considerată drept „parţial liberă" şi înregistrează un scor de 57,3 puncte dintr-un total de 100, cu 1,8 puncte mai multe decît anul trecut. Republica Moldova a urcat cinci poziţii în clasamentul mondial al libertăţii economice, în care au fost incluse 177 de ţări.



Este al doilea an consecutiv cînd economia moldovenească evoluează impresionant în clasament, după ce anul trecut a urcat nouă locuri faţă de 2011. În ultimul studiu, ţara noastră se plasează imediat după Cambodgia şi Tunisia şi devansează Kenya, Honduras şi Benin.

„Index of Economic Freedom" pe 2014 denotă că Moldova se clasează pe locul 39 din cele 43 de state din Europa, iar scorul său total este sub media regională (67,1 puncte) şi globală (60,3). Statul nostru a obţinut un scor mai mare decît în anul trecut la şase dintre cei 10 indicatori luaţi în calcul la elaborarea clasamentului, a înregistrat stagnare la două capitole şi a cedat poziţiile din anul 2013 la doi indicatori.

Republica Moldova a înregistrat „îmbunătăţiri în şase din cei 10 indicatori economici, inclusiv libertatea de investiţii, controlul cheltuielilor guvernamentale, libertatea monetară, corupţia, libertatea de afaceri şi libertatea comerţului", constată autorii studiului.

Potrivit experţilor americani, pe parcursul a 20 de ani, scorul libertăţii economice a Republicii Moldova a avansat cu 20 de puncte, a şasea cea mai mare îmbunătăţire înregistrată de vreo ţară din lume. Creşterea per ansamblu a fost determinată de şapte din cele 10 libertăţi economice, în special îmbunătăţirea cu 75 de puncte a indicatorului „libertatea monetară" şi 63 de puncte în „libertatea comerţului".

„Realizarea potenţialului de creştere rămîne constrînsă de intervenţia statului în sectorul privat, care a lăsat economia vulnerabilă într-un mediu politic în schimbare. Instabilitatea politică a afectat politica fiscală, iar corupţia este semnificativă în cele mai multe zone ale birocraţiei", se mai spune în studiu.

Republica Moldova se bucură de un înalt grad de libertate a comerţului, libertate monetară şi libertatea investiţională, constată experţii americani. Libertatea muncii este cel mai slab punct al economiei moldoveneşti.

Libertatea economică este evaluată în 10 domenii, punctajul fiind acordat pentru gradul de libertate a afacerilor, comerţului, libertatea fiscală, libertatea faţă de intervenţia guvernului, libertatea monetară, a investiţiilor, financiară, a pieţei muncii, pentru respectul drepturilor de proprietate, absenţa corupţiei. O economie este cu atît mai liberă, iar intervenţia statului mai mică, cu cît indicele este mai înalt.

Republica Moldova a primit punctaje înalte la compartimentul libertatea fiscală, respectiv 85,8, libertatea comercială - 80,1, precum şi libertatea monetară - respectiv 75, punctaje peste medie la capitolul libertatea afacerilor - 70,1. Un scor mult sub medie avem la capitolul corupţie - 29,5, drepturile de proprietate - 40,0 şi libertatea muncii - 37,9.

Dintre fostele republici sovietice, astăzi ţări independente, Estonia ocupă locul 11, Lituania - 21, Georgia - 22, Armenia - 41, Letonia - 42, Kazahstan - 67. Federaţia Rusă este plasată pe locul 140 în clasamentul libertăţii economice, Ucraina pe poziţia 155, iar România este pe locul 62.

Pe primele trei locuri în top se află Hong Kong, Singapore şi Australia.

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în oficiile „Poşta Moldovei" sau la redacţie.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

Aniversări

Pentru orice om, ziua în care s-a născut este una deosebită. Astfel, de o semnificaţie aparte sînt aceste splendide zile de iarnă pentru: **Valentina Criucicova**, judecător, Călăraşi; **Svetlana Leu**, judecător, CA Bender; **Iulia Sîrcu**, judecător, CSJ; **Ludmila Curca**, judecător, Cimişlia; **Lucia Danilişin**, judecător, Donduşeni; **Constantin Alerguş**, judecător, CSJ; **Ion Sandu**, judecător, Căuşeni; **Andrei Balan**, judecător, Rezina – personalităţi de notorietate în justiţia naţională, care marchează frumosul jubileu.

Mult stimaţi omagiaţi, ne bucură nespus de mult că dumneavoastră aţi ales ca destin să slujiţi cu credinţă Legii şi să apăraţi demnitatea umană, fapt ce vă conferă alura inconfundabilă de Oameni ai Sfintei Dreptăţi, fără de care totul în jur ar părea un haos imens.

Vă admirăm, vă respectăm, vă preţuim. Iar aniversările dumneavoastră ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa sublime cuvinte de felicitare. Vă dorim sănătate, multă căldură sufletească, bunăstare, fericire şi împliniri dintre cele mai frumoase.

La Mulţi Ani!

* * *

Recent, şi-au aniversat ziua de naştere: **Lilia Chirtoacă**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Diana Donici**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Felicia Chifa**, magistru în drept, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Vasile Creţu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Vera Macinskaia**, judecător, CSJ; **Lilia Vasilevici**, judecător, Centru; **Viorelia Varaniţă**, judecător, Orhei; **Tatiana Duca**, judecător, CA Bălţi; **Corina Albu**, judecător, Ocniţa; **Ala Malîi**, judecător, Ciocana; **Lilia Daşchevici**, judecător, Ungheni; **Dina Rotarciuc**, judecător, CA Chişinău; **Iulia Grosu**, judecător, CA Bălţi; **Ludmila Ciuhrii**, judecător, Soroca; **Maria Ghervas**, judecător, Botanica; **Serghei Pilipenco**, judecător, Ceadîr-Lunga; **Grigore Lungu**, judecător, Ialoveni; **Alexandru Motricală**, judecător, Dubăsari; **Ion Corolevschi**, judecător, CSJ; **Ion Morozan**, judecător, Buiucani; **Valentin Trişnevschi**, preşedintele Judecătoriei Făleşti; **Tudor Leahu**, preşedintele Judecătoriei Rezina; **Vasile Şchiopu**, judecător, Ungheni; **Ghenadie Plămădeală**, judecător, Buiucani; **Oleg Moraru**, vicepreşedintele Judecătoriei Glodeni.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul*
şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Şapte lucruri de care nu trebuie să-ţi pese dacă vrei să fii o persoană fericită

Descoperă şapte lucruri de care nu trebuie să-ţi baţi capul dacă vrei să fii o persoană fericită.

1. Ce cred alţii

E important să-ţi urmezi propriile instincte şi să faci ceea ce-ţi doreşti fără să-ţi pese de faptul ce cred alţii. Este viaţa ta, în care trebuie să faci propriile alegeri şi să iei propriile decizii. De ce ar trebui să-ţi pese de părerile celorlalţi? Dacă te gîndeşti mereu la ceea ce cred persoanele din jurul tău, ajungi să-ţi trăieşti viaţa pentru ele şi nu pentru tine.

2. Greşelile din trecut

Toată lumea face greşeli, însă persoanele puternice se raportează într-un mod diferit la acestea. Învaţă să accepţi că toată lumea face greşeli şi că nimeni nu e perfect. Acordă-ţi circumstanţe atenuante şi încearcă să te ierţi mai des pentru ceea ce ai făcut.

3. Eşecuri

Eşecurile înspăimîntă pe toată lumea, însă importantă aici este atitudinea ta în faţa unei înfrîngeri. Dacă priveşti un insucces ca pe o confirmare a faptului că nu eşti perfectă, atunci vei fi mereu nefericită. Trebuie să pui eşecul în legătură cu actul de a renunţa. Dacă încă nu ai renunţat, atunci nu ai suferit un eşec. Învaţă să priveşti eşecul ca pe o curbă a învăţării, ca pe un proces de încercare şi eroare.



4. Ceea ce nu ai

E în natura umană să ne dorim mereu mai mult, însă dacă ajungi să te gîndeşti în permanenţă la ceea ce nu ai vei fi cu siguranţă nefericită. În schimb, axează-ţi gîndurile pe lucrurile din viaţa ta care te fac să fii fericită. Întotdeauna vor fi persoane care vor avea mai mult şi persoane care vor avea mai puţin decît tine, însă de cele mai multe ori, ceea ce ai este suficient pentru a fi fericită.

5. Ce mă fac dacă?

Nu are nici un sens să-ţi faci griji pentru lucrurile pe care nu le poţi controla care s-ar putea desfăşura în viitor. Nimeni nu poate prezice viitorul şi este inutil să te torturezi cu lucruri care ar putea foarte bine să nu se întîmple niciodată. Aminteşte-ţi în permanenţă că tipul acesta de griji îţi irosesc energia şi îţi distrag atenţia de la lucrurile importante din viaţa ta. Dacă poţi face ceva pentru a-ţi schimba în bine viitorul, nu sta pe gînduri şi fă-o. Dacă nu, evită să te gîndeşti la ceea ce s-ar putea întîmpla, pentru că n-ai de unde să ştii cum se vor aranja lucrurile.

6. Voi fi fericită cînd…

Cînd ajungem să credem că vom deveni fericite după ce un anumit lucru se va întîmpla în destinul nostru, ceea ce facem este să ne punem viaţa pe ,,pauză” pînă la acel moment. Învaţă să trăieşti în prezent şi să-ţi pese mai puţin dacă vei fi sau nu fericită în viitor. Alege să devii fericită acum. Fericirea nu este o destinaţie, este un mijloc de transport.

7. Aşteptările societăţii

Fii slabă, frumoasă şi bogată, iar atunci vei fi adorată. Asta îţi transmite zilnic mass-media, însă este o mare prostie. Cînd te placi şi te accepţi aşa cum eşti, n-ai nevoie să demonstrezi nimănui nimic. Tuturor ne place să vedem imagini perfecte, însă nu uita că cele din reviste sînt cît se poate de artificiale. Învaţă să te iubeşti cu toate imperfecţiunile pe care le ai. Adevărata fericire este acceptarea de sine.

Exerciţii simple care te ajută să ţii minte orice

Britanicul Dominic O'Brien, de opt ori cîştigător al Campionatului Mondial de Memorat, a prezentat 5 trucuri pentru a ţine minte aproape orice. Descoperă trucurile simple care te ajută să ai o memorie de invidiat.

Metoda asocierii

Pentru a reţine o înşiruire de cuvinte (precum o listă de cumpărături), creează o asociere între ele. Spre exemplu, dacă trebuie să reţii cuvintele struguri, lapte, pepene şi perdea, imaginează-ţi o vacă ce poartă în fiecare ureche un ciorchine de struguri, e ,,încălţată” cu cîte un pepene şi poartă pe spate, ca pe o mantie, o perdea. Cu cît imaginea creată e mai ieşită din comun, cu atît mai bine.

Metoda acronimelor

Foloseşte acronime extinse pentru a-ţi aminti anumite informaţii. Spre exemplu, pentru a reţine ordinea planetelor din sistemul solar, foloseşte-te de fraza ,,miercuri, vineri, post, marţi, joi, sîmbătă unii nebuni postesc”.

Regula de cinci

Pentru a te asigura că nu uiţi anumite informaţii, este foarte important să ştii cînd trebuie să le recapitulezi. Aplică regula de cinci:

Prima recapitulare: Imediat după ce ai citit informaţiile.
A doua recapitulare: 24 de ore mai tîrziu.
A treia recapitulare: O săptămînă mai tîrziu.
A patra recapitulare: O lună mai tîrziu.
A cincea recapitulare: Trei luni mai tîrziu.

Coduri PIN

Pentru a reţine mai uşor codurile PIN, creează propoziţii simple cu ajutorul unor cuvinte ce au un număr de litere corespunzător numerelor din respectivul cod. Spre exemplu, codul PIN ,,6349” poate fi reţinut foarte uşor prin propoziţia ,,Numele meu este Georgiana”.

Organism sănătos, memorie bună

Exerciţiile fizice şi dieta pot contribui la o memorie mai bună. Este bine să faci exerciţii fizice în fiecare zi şi să consumi alimente bogate în antioxidanţi şi vitamine. Peştele gras precum somonul conţine acid folic şi acizi omega 3 şi este ideal pentru a-ţi menţine creierul sănătos.

Caleidoscop

Gestul impresionant al unui bărbat. Ceea ce a făcut te va lăsa uimită

Un bărbat din statul american Iowa îi implora pe cei care treceau pe lîngă el, la o intersecţie de drumuri, într-o zi geroasă, să-l ajute cu bani sau cu mîncare. Tuturor celor care se opreau să-i dea ceva, cerşetorul le înmîna plicuri.

Cînd le-au deschis, aceştia au rămas uimiţi. Fiecare plic conţinea o scrisoare şi o bancnotă de zece sau de o sută de dolari. Biletul care însoţea banii dezvăluia că cerşetorul era, de fapt, un om de afaceri din regiune, care şi-a propus să găsească o formă de a da înapoi oamenilor cîte ceva din ceea ce a primit în viaţă.



Gestul bărbatului nu s-a limitat la cei o mie de dolari pe care i-a distribuit. Acesta a dublat suma şi a făcut o donaţie pentru un adăpost al persoanelor fără casă. În urma acestei acţiuni bărbatul a ajuns vedetă locală după ce oamenii răsplătiţi pentru bunătatea lor au povestit cunoscuţilor ceea ce li s-a întîmplat.

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei.

Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM. Indice – 21596

Tiraj 4600
Com. 2/sp